

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ПРОЛІТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

Адреса: Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК Х.

4. 51 (1104).

ЧЕТВЕР, 3. ТРАВНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, MAY 3rd, 1928.

No. 51 (1104).

VOL. X.

РОБІТНИКИ ВІННІПЕГУ СВЯТКУЮТЬ ДЕНЬ ПЕРШОГО ТРАВНЯ.

Около 2,500 осіб взяло участь у демонстраційній похідній вулицями міста, а 10,000 було присутніх на великій вичі коло ситі-голд. — Першотравнева демонстрація була влаштована стараннями і під проводом Комуністичної Партії Канади.

Стараннями і під проводом Комуністичної Партії Канади у Вінніпегу відбулася велика першотравнева демонстрація, в якій взяли участь тисячі робітників. Демонстрація була успішною, крім того, що Олена Велика Юнія, Трейдс енд Лейбор Кансис та інші трейд-юніонні організації відмовилися взяти в ній участь. Крім партії і Ліги Комуністичної Молоді, в першотравневій демонстрації взяли участь: Канадійська Робітничка Оборонна Ліга, українські робітничі організації, що гуртуються при Укр. Роб. Домі, та безробітні.

Демонстраційний похід вирушив з Маркет Сквейр точно в семій годині вечером. Наслідком того багато робітників, що прибули на площу по семій годині, не встигли прилучитися до походу. Більша частина з них залишилася на Маркет Сквейр, а деякі пішли далі в місто, щоб наздогнати похід і прилучитися до нього боюди пізніше.

Помимо того в демонстраційній похідній взяли участь около 2,500 осіб, включаючи дітей і жінок, які йшли наперед. В похіді несли такі написи: "Перший Травень 1928. Робітники світа, єднайтеся!" "Геть з війною і милітаризмом!" "За робітничо-селянський уряд."

"Хай живе солідарність робітничої класи!" Партія замовила також написи: "Хай живе Радянський Союз" і "Геть з білим терором". Перший напис був на окремих полотні, а другий був на одному полотні з іншим написом. Шеф поліції, який казав предостерегти собі зміст усіх написів перед їх виробленням, не дав дозволу на ці два написи. Коли-ж помімо того вони з'явилися на площі, поліція відібрала напис "Хай живе Радянський Союз", а з другого напису віддерла ту частину, де були написані слова: "Геть з білим терором". Слушно говорили потім товариші, що буржуазія хоче, щоб був білий терор.

Похід вирушив з Маркет

Сквер на Мейн стріт, пішов на полудне до Портедж евік, звернувши на ту вулицю і пішов нею до бульвару Меморіал. Там похід завернувши і тою самою дорогою прийшов назад на Маркет Сквейр. Коло ситі-голд стояли тисячі робітників, які прилучилися до демонстрантів і взяли участь у великій вичі, що відбулося після походу. Зібраних на площі робітників обчислюють на яких десять тисяч.

Через цілий час походу й на самій площі найбільший ентузіазм виявила молодь — члени і членкині Ліги Комуністичної Молоді та Секції Молоді ТУРФДім. Вони цілу дорогу співали революційні пісні й підносили різні оклики, а коли повернули на площу, то ентузіазмові їх не було кінця. Аж формальне розпочаття мітингу припинило їх співи й оклики.

Мітинг відкрив т. Дж. Елсон, секретар Центрального Миського Комітету Канадійської Робітничої Оборонної Ліги, який і був головою мітингу. Після його короткої промови всі зібрані відспівали "Інтернаціонал". Властиво не всі, а ті, що вміють співати міжнародний робітничий гимн. Однак це був масовий спів. Одсіля говорили промови від Комуністичної Партії і Ліги Комуністичної Молоді в такому порядку: т. Дж. Кагана, т-ка Марія Кошовська, т. Т. Юен, т-ка М. Юен, т. В. Н. Колінік і т-ка Е. Генкакс. Всі промови говорили про значіння Першого Травня для робітничої класи, про завзяту повсякденну боротьбу проти капіталу і про загрозу нової війни, та закликали робітників до організації під прапором Комуністичної Партії. При кінці виступив також промову голова мітингу т. Елсон, який говорив про Канадійську Робітничу Оборонну Лігу й закликав підтримувати цю організацію.

На загал свято Першого Травня у Вінніпегу випало досить величаво, хоч його бойкотували трейд-юніонні організації, на чолі яких стоять реакційні провідники комуністичного руху.

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ НЕ ВИКЛИКАЄ СТРАЙКУ.

КЕЛГАРІ, Алта., 30. квітня. — Френх Гвітал, президент Майн Воркерс Юніон оф Канада, заявив сьогодні вечером, що його юнія не викличе завтра страйку в албертійських копальнях вугілля, як це було спершу плановано. Він робить апликацію до міністра праці Рінана, щоб він назначив раду поєднання й інвестиції на підставі закону про індустріальні спори.

Великою більшістю голосів майнери дали право юніонному поліс-комітету викликати страйк, якщо комітет буде вважати це за порадне. Спів-виклик був над питанням визнання канадійської майнерської юнії власниками копалень.

В ПОЛЬЩІ АРЕШТОВАНО 15 КОМУНІСТІВ.

ВАРШАВА, 30-го квітня. — Офіційно оповіщено, що арештовано 15 комуністів перед святкуваннями Першого Травня. Влада боїться робітничих розривів в день міжнародного робітничого свята й арештує провідників комуністичного руху.

У ФРАНЦІЇ АРЕШТОВАНО 14 КОМУНІСТІВ.

ПАРИЖ, 30. квітня. — Французький уряд змобілізував багато війська, поліції і жандармерії, щоб зловити всякі виступи комуністів підчас святкування Першого Травня.

КРИМ ЦЬОГО АРЕШТОВАНО СЬОГОДНІ 14 КОМУНІСТІВ, ШО РОЗПОВСЯДЮВАЛИ РЕВОЛЮЦІЙНУ ЛІТЕРАТУРУ, ЯКА ЗАКЛАКАЛА ДО ПЕРШОТРАВНЕВИХ ДЕМОНСТРАЦІЙ.

Крим цього арештовано сьогодні 14 комуністів, що розповсюджували революційну літературу, яка закликала до першотравневих демонстрацій.

НА ПОТЯЗІ ЗГІНУЛО ТРОХ РОБІТНИКІВ.

ТОРОНТО, 30. квітня. — Місцеві сніпарські урядники оголосили, що вчора вечером сніпарський тягаровий потяг зіштов з шин у Болінг, Онт., в наслідок чого майністи, паляч і брейкмен зістали убиті. Компанійні урядники не подали ближчих відомостей про нещасливий випадок.

МІКОЯН ПРО МОНОПОЛЬ НА ЗОКОРД. ТОРГОВЛЮ.

МОСКВА, 24. квітня. — Всупереч брехливим донесенням, широко розповсюджуваним соціал-демократичною пресою Європи, що буцім-то Радянський Союз має намір звести монополь на закордонну торговлю, народній комісар торгівлі Мікоян видав звіт, в якому заявляє, що монополь є основним ключем соціалістичної економіки Радянського Союзу. Заява була видана з нагоди 10. роковин народження Леніна і 10. роковин заведення монополю на закордонну торговлю.

УКРАЇНА НА МІЖНАРОДНИЙ КІНО-ВИСТАВЦІ.

Українські радянські газети з перших днів квітня доносять: ВУФКУ вирішило взяти участь в міжнародній виставці кінематографії, що в середній квітні відкривається в Газі. Серед інших експонатів ВУФКУ відправляє на виставку й свої останні фільми: "Звенигора" та "Однайцятні".

ПОПИ НЕ МАЮТЬ ДОСТУПУ ДО ШПИТАЛІВ.

БЕРЛІН, 28. квітня. — Соціалісти й комуністи, що є в більшості у міській раді, ухвалили резолюцію, якою забороняють полам влаштовувати релігійні церемонії й молитви у шпиталях та санаторіях, що належать до міста Берліна.

РИМО-КАТОЛІЦЬКІ ЦЕНТРИСТИ Й ЕВАНГЕЛЬСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ОСОБЛИВО ПРОТИВЛЯЛИСЯ УХВАЛЕННЮ ЦЬОГО МІСЬКОГО ЗАКОНА.

БУРЛИВІ СЦЕНИ В ЯПОНСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

ТОКІО, Японія, 28. квітня. — Після бурливих сцен у японському парламенті, опозиція пропозиція сьогодні внесок з вистовом недобривра для міністра внутрішніх справ, після чого парламент відложено на три дні. За той час уряд сподіється перетягнути на свій бік достаточну кількість, щоб відкинути внесок при голосуванні.

РАДІАНСЬКЕ ЗОЛОТО ПРИБЛУДО ДО АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 30. квітня. — Около чотири тони радянського золота, вартості 2,600,000 доларів, прибуло сьогодні кораблем з Віндави й зістало уміщене у волтах Мідленд банку.

О. БУКШОВАНИЙ ВИПШОВ НА ВОЛЮ.

До Львова вернув випущений на волю з чортківської в'язниці бувший отаман української армії О. Букшований. Перед кількома місяцями був він арештований під закидом шпיוнажі. Свідство не виявило ніякої вини по його стороні, навпаки вийшло на яву, що його арештування було актом провокації. І за це він просидів тільки часу у в'язниці.

Годиться зазначити, що це вже вдрже Букшованого мучено безпідставно місяцями у в'язниці.

ІТАЛІЯ ПАЧКУЄ ЗБРОЮ ДО УГОРЩИНИ.

ЛОНДОН, 27. квітня. — Деспеша з Женеві доносить, що чехословацький міністер у Берні повідомив секретаріат Ліги Націй, що його уряд викрив нову висилку зброї з Італії, призначену для Угорщини.

ВОЄННИЙ ФІЛЬМ, АЛЕ ВІДМІННИЙ ЗМІСТОМ.

ПАРИЖ, 28-го квітня. — У Франції вироблено великий воєнний фільм, що представляє останню світову війну. На першій пробній виставі було багато військових людей, між ними генерали Фош, Петен і другі. Фільм представляє різні моменти зі світової війни й наводить історію одної французької родини, що вислала на війну свого батька і трох синів, з котрих один загинув.

Цілий фільм цікавий головним тим, що нема в нім ні одної згадки про Німеччину, проти якої саме Франція вела війну. Слова Німеччина і Німці заступлені словом — ворог. Нема ніякої ненависті до ворога і тим саме фільм має робити дуже велике вражіння. Фільм уявляє собою трагедію війни та є зараз пропагандою за миром.

ПОРТЕРИ ПЕРЕГОЛОСУВАЛИ ЗА СТРАЙКОМ.

НІО ЙОРК, 25. квітня. — Головний секретар брацтва пуашости у міській раді, ухвалили резолюцію, якою забороняють полам влаштовувати релігійні церемонії й молитви у шпиталях та санаторіях, що належать до міста Берліна.

Дня 5. квітня були розіслані бальоти 7,300 членам брацтва для голосування в справі страйку. Ланкастер каже, що з 5,100 голосуючих лише 25 заявилися проти страйку. Всі бальоти ще не звернені.

Крім основного домагання визнання юнії, брацтво домагається \$150 місячної платні без т. зв. "типсів" за 240 годин праці в місяць. Досі портери доставали \$72.50 на місяць.

ЩЕ ПРО НИЩЕННЯ "ПРОСВІТ" НА ВОЛІНІ.

Нищення читальні "Просвіт" на Волині не вгає. За одним почерком пера розв'язано всі читальні в дубенському, лучкомуні й ковельському повіті. Залишено ще тільки читальні "Просвіти" на Рівненщині і Кременеччині, бо перша з них під впливами сенатора Черкавського, а друга під впливами посла Жука. Причину закриття мають бути під впливами Сель-роби чи комуністів.

Петлорівський табір радо вітає ці репресійні міри й на місці їх закладає свої товариства, що називаються "Основа".

НА ПІДКАРПАТТІ ШАЛЕ ГОЛОДОВИЙ ТИФ.

З багатьох околиць Підкарпаття приходять алармуючі вісті про часті випадки чорного голодового тифу. Є це наслідки недоїдання селян, які по мизерній зарплаті наїшлись в скрайній нужді. До найбільшого голоду, а тим самим епідемії, причиниться ще й те, що той зими морози знищили всі осінні засіви. Передновок заповидається дуже сумно.

Однак уряд нічого не дбає й не заноситься на жадну акцію з його сторони.

З БОРОТЬБИ В МЕКСИКУ.

МІСТО МЕКСИКО, 30-го квітня. — Газета "Універсаль" отримала сьогодні відомість, що в бою між повстанцями а федеральним військом у Лос Гвахолягас, у стейті Гванахуато, згинило 30 повстанців.

КОНГРЕС ТЕКСТИЛЬНИХ РОБІТНИКІВ С.Р.С.Р.

МОСКВА. — Тут відкрився восьмий всеююзний конгрес текстильних робітників. Більше як 715,000 текстильних робітників брали участь у виборі 850 делегатів, що є на конвенції. На першій сесії конгресу промовляли представники юнії текстильних робітників з однайцятих країн, включаючи Злучені Держави, Вел. Британію, Францію, Німеччину, Китай, Польщу й Чехословацьчину.

ЕТНОГРАФІЧНІ ЗАПИСИ А. ТЕСЛЕНКА.

Академик С. Єфремов передав до етнографічної комісії Української Академії Наук етнографічні записи й матеріяли письменника А. Тесленка.

ПАРЛЯМЕНТ СКАСУВАВ ЗАКОН ПРО ДЕПОРТАЦІЮ БЕЗ СУДУ.

Вже п'ять разів канадійський парламент ухваливав законопроект про зміну іміграційного закону і чотири рази сенат відкинув його.

ОТТАВА, 30. квітня. — Вже п'ятий раз канадійський парламент ухвалив сьогодні законопроект про скасування точки в іміграційнім законі, яку вставлено 1919 року в часі віннігеського генерального страйку й на підставі якої департамент іміграції має право депортувати без суду британські особи, вроджені поза Канадою, яких влада підозріває в бунтівничій діяльності.

П'ять разів парламент ухваливав цей законопроект і чотири рази сенат відкинув його. За кожним разом консервативна партія борювала законопроект у парламенті, а ліберальні, прогресивні, робітничі й незалежні посли односторонно підтримували його.

Сьогодні не було інакше. Р. Б. Беннет, провідник консервативної партії, говорив близько дві години, старуючись переконати послів, що не є потрібними ані порадним скасувати точку іміграційного закону про депортацію без суду. Гері Стівенс, консервативний посол з Венкуверу, також промовляв проти скасування точки про депортацію.

Ухвалений парламентом законопроект іде тепер до сенату.

У ЛЬВОВІ Й БІЛОСТОЦІ РОЗПОЧАЛИСЯ ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ.

ВАРШАВА, 27-го квітня. — У Львові й Білостоці розпочалися політичні процеси проти 139 осіб, обвинувачених за "протидержавну діяльність". Процеси потревають до 8 тижнів. Обвинувачувани здебільша Українці й Жиди, яких арештовано три роки тому і цілий час перетримувано у в'язниці.

Шіснайцять обвинувачуваних молоді українські школярі, арештовані свого часу в Коломиї. Їм закидається організування революційних боївок і саботаж, як підпалювання фільварків, нищення телефонних дротів, мостів і т. п.

Поліція "викрила заговор" через 17-літнього студента Ба-

занського, який був командантом боївки.

Прокуратура викликає 183 свідків. Судові матеріяли обіймають 27 томів по 1,000 сторінок кожний.

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛЮБЛІНІ.

Дня 17. квітня ц. р. мав розпочатися перед окружним карним судом у Любліні політичний процес проти Л. Степанюка і товаришів за приналежність до КП.З.У. На лаві обвинувачених засядє 24 осіб. Частина з них просиділа вже дев'ять місяців у люблінській в'язниці, а деякі були звільнені за кавцією.

В БОМБЕЮ СТРАЙКУЄ 150 ТИСЯЧ ТЕКСТИЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

БОМБЕЙ, Індія, 25. квітня. — Більше як 150,000 робітників прилучилися до великого текстильного страйку в цій місті. Всі фабрики стоять закриті. Страйк розпочався кілька тижнів тому, коли 40,000 робітників вийшли на страйк за підвищеною платні і проти прискореної праці.

КАЛЬКУТА, Індія, 26. квітня. — Бенгальський провінційний націоналістичний конгрес переголосував розпочати повний бойкот усіх британських

товарів, а особливо бавовняних виробів.

БОМБЕЙ, 25. квітня. — В одній селі у провінції Малер Кола британське військо хотіло силою забрати селян, яких Бритійці закидали, що вони хотіли викритися від плачливої податку. З того прийшло до боротьби, в якій військо убило сімох селян і 14 ранило. Крім цього більше як 200 селян арештовано. Селяни, з яких силою стягають податки, є дуже бідні.

УКРАЇНА ОДЕРЖУЄ ТРАКТОРИ.

Тепер на Україні працюють близько 2,000 тракторів. Тепер в Америці відбуваються переговори з ріжними фірмами про закупку цих тракторів. Передбачається закупити около 500 тракторів марки "Інтернаціонал", а решту — інших фірм. Тепер Наркомзем розробляє питання про найкращу для українських умов марку тракторів.

В зв'язку з успіхом хлібозаготівель одержано дозвіл додатково завезти на Україну

НЕБЕЗПЕКА НОВОГО НАПАДУ ІМПЕРІАЛІСТІВ НА РАД. СОЮЗ.

ЛОНДОН, 28. квітня. — Комуністичний тижневик "Сендей Воркер" пише так про небезпеку нового нападу імперіалістів на Радянський Союз: "Війна на порозі. Вистарчить найменшої іскри, щоб знову вибухла світова пожежа. Цю іскру великі держави кинуть в той мент, який уважатимуть для себе найбільш вигідним. Кожний тиждень дає нові докази того, що дипломатія Чемберлейна нарешті, після низки невдач, заліпить єдиний фронт проти Радянського Союзу. По-

ки-що наступ носить лише дипломатичний характер, але незабаром він перебере активнішу форму. Франція і Німеччина прилучаться до політики Давнін Стріту".

Газета зазначає, що поїздка лорда Бікенгеда до Берліна зв'язана з антирадянськими плянами Великої Британії.

МІСТО МЕКСИКО, 29-го квітня. — Кореспондент газети "Ель Універсаль" доносить, що Гвадалухари, що в бою коло Рінкону згинило 5 повстанців.

МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ ПРИЗНАЧЕНИЙ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ! — КОЖНИЙ РОБІТНИК І КОЖНА РОБІТНИЦЯ ПОВИННІ ПОПРАЦЮВАТИ В ЦІМ МІСЯЦІ, ЩОБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАШІЙ ПРЕСІ ІСНУВАННЯ НА ТЯЖКІ ЛІТНІ МІСЯЦІ. — ЗБИРАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ І ПРЕСОВИЙ ФОНД ТА ПРИХОДІТЬ ЧИСЛЕННО НА ПІДПРИЄМСТВА, ЩО ВЛАШТОВУЮТЬСЯ В КОРИСТЬ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ!